

kæmpede den sunde Fornuft, som var paa Færøernes Side, imod den Bureaukratisme, som repræsenteredes af den grønlandske Styrelse og specielt var samlet i Direktørens Person, maa jeg sige, at dette er ganske uden enhver Forbindelse med Virkeligheden. Direktør Daugaard-Jensen har paa ethvert Trin af de Overvejelser, som er gaaet forud for Fremsettelsen af dette Lovforslag, og i alle de Forhandlinger, han har ført med mig, vist sig i Besiddelse af den fulde Forstaaelse af, hvad der laa bag de færøske Ønsker, og den fulde Forstaaelse af den Betydning, som det i det hele taget vilde have for den danske Stat, at man i det Omfang, som maatte anses for forsvarligt, gav Lejlighed til, at dette Forsøg blev gjort, og Direktøren er opfyldt af det mest levende Ønske om, at Resultatet af dette Forsøg maa blive til Gunst for Færingerne i saa vid Udstrækning som muligt; men det ærede Medlem Hr. Pürschel har ganske Ret i, at sideløbende hermed har der hos Direktøren været en klar Forstaaelse af, at under hans Ansvar og med hans Tilslutning kunde der ikke naas videre frem i denne Sag end til det Stade, hvor han maatte mene, at de grønlandske Interesser kom i Fare.

Derfor siger jeg ogsaa til dem, som er af den Opfattelse, at har man her med autoritativ Tilslutning kunnet sige A, vil Konsekvensen ogsaa — og højst sandsynligt snart — blive, at der kan siges B, at en saadan Konsekvens tror jeg ikke paa, i hvert Fald ikke med Direktørens Tilslutning. Vilkaaret derfor maatte være, at det viste sig at blive en lykkebringende Udvikling, som her blev grundlagt, ikke blot for Færingerne, men ogsaa for Grønlænderne. I samme Grad som Erfaringerne maatte gaa i denne Retning, vil naturligvis yderligere Velvillie kunne forventes.

Jeg er ogsaa enig med det ærede Medlem Hr. Pürschel i, at de Opfattelser med Hensyn til Forholdet mellem Færøerne og Grønland og med Hensyn til de grønlandske Fiskerimuligheder, som har fundet Udtryk i det ærede Medlem Hr. Zahles Foredrag i en privat Forening forleden Aften, er ganske overordentlig overdrevne, og for saa vidt de lægges til Grund for Ønskerne om en fremtidig Udvikling deroppe, tror jeg, man vil blive i høj Grad skuffet.

Jeg har hverken i Bemærkningerne til Lovforslaget eller i de Ord, hvormed jeg forelagde det, rørt ved Spørgsmaalet om Monopolet; jeg har slet ikke ment, der var Anledning til at komme ind paa en Diskussion af, hvorvidt man ved dette Forslag her skyder en Breche i Monopolet eller ej, og om denne Breche, hvis den skydes, er større eller mindre, det er en Sag, synes det mig, som ligger ganske udenfor det Problem, vi her behandler. Men jeg har slet ikke noget imod at sige min egen personlige Mening derom, og det er den, at ved at gøre dette Forsøg i den Udstrækning, som det her sker, berøres Monopolet aldeles ikke. Skete dette, vilde jeg nære større Betæneligheder, end jeg har næret.

Ogsaa jeg er nemlig af den Opfattelse, at en Ophævelse af Monopolet er betinget af visse Ændringer i hele den Udvikling, som hidtil er foregaaet deroppe, Ændringer, som, om end de er ønskelige, dog utvivlsomt vil lade vente paa sig endnu i nogen Tid. Vilkaaret vil sikkert være dette, at man arbejder sig frem mod et Prisniveau, som dækker Verdensmarkedets Priser paa de forskellige Omraader, og Vilkaaret maa vel ogsaa være det, at man kan sikre den Befolkning, som i et Antal af nogle faa Tusinde lever over en Strækning paa flere Hundrede danske Mil, at den bliver forsynet med de fornødne Varer. Hvorledes man, naar Monopolet ophæves og man gaar over til fuldstændig frie Former, skal sikre dette, bliver et Problem, hvis Løsning maa skabes, inden man skridter til den endelige Afvikling af Monopolhandelen.

Jeg tror, som sagt, der endnu er ret lang Tid til, at dette kan ske, men paa den anden Side er det utvivlsomt ogsaa saaledes, at man ikke, samtidig med at man udvikler Befolkningen til større og større Kultur og større civilisatorisk Selvstændighed, i uforandret Grad kan holde den indenfor en Monopolmur; der maa aabnes Udveje og Adgange til den øvrige Verden, og jeg tror, at man netop i den sidste Menneskealder er naaet et ganske betydeligt Skridt frem mod dette Maal. Det gælder imidlertid om at gøre de sidste Skridt med den Forsigtighed og den kølige Overvejelse, som til syvende og sidst er Vilkaaret for, at det hele ikke skal blive et Spring ud i en Usikkerheds-